

CONSIDERAȚII REFERITOARE LA CONFERINȚELE PREMERGĂTOARE ÎNCHEIERII CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL (1943-1945)

Dr. Teodora GIURGIU*

Prof. univ. dr. Valentin Ciorbea consemna în lucrarea *Din istoria secolului XX. Volumul II – 1939-1945. Principalele teatre de operațiuni militare*: Început în Europa la 1 septembrie 1939 prin atacul trupelor germane asupra Poloniei, cel de Al Doilea Război Mondial s-a încheiat la 2 septembrie 1945 prin capitularea Japoniei. Prin dimensiunile militare, politico-diplomatice, economice, sociale, demografice ș.a., care au cunoscut pe parcursul celor șase ani o dinamică neatinsă de războaiele anterioare, prin forțele angrenate, spațiile de derulare, complexitatea operațiunilor militare, conflictul mondial din 1939-1945 a fost apreciat, în mod cu totul justificat, ca cea mai mare conflagrație prin care a trecut omenirea în istoria sa”¹.

În timpul desfășurării operațiunilor, cele trei puteri U.R.S.S., Marea Britanie și S.U.A. s-au întâlnit în mai multe locații pentru a discuta care este strategia de urmat care să ducă la înfrângerea Germaniei, Italiei și Japoniei, precum și măsurile care trebuiau luate după obținerea victoriei pentru menținerea păcii și securității internaționale.

Conferințele premergătoare încheierii celui de Al Doilea Război Mondial au intrat în preocuparea specialiștilor militari, care aveau în atribuții reprezentarea României la discuțiile premergătoare încheierii Convenției de Armistițiu și a Tratatului de Pace și executării clauzelor adoptate.

În fondul de arhivă creat de *Structurile militare române care au lucrat pentru aplicarea Convenției de Armistițiu și a Tratatului de Pace*, am identificat în dosarul nr. 228 o serie de documente elaborate de Delegația Militară care funcționa în cadrul Comisiei Române pentru Aplicarea Armistițiului referitoare la Conferințele de la Casablanca (14-26 ianuarie 1943), de la Quebec (august 1943 și 11-16 septembrie 1944), de la Moscova (19-30 octombrie 1943), de la Teheran (28 noiembrie-1 decembrie 1943), de la Chicago (1 noiembrie-7 decembrie 1944) și de la San Francisco (25 aprilie-26 iunie 1945).

Redăm în cele ce urmează documentele regăsite:

* Arhivele Militare Naționale Române.

¹ Valentin Ciorbea, *Din istoria secolului XX. Volumul II – 1939-1945. Principalele teatre de operațiuni militare*, Constanța, Editura Ex Ponto, 2008, p. 383.

„CASABLANCA”²

Cele două vizite făcute de primul ministru Churchill la Washington, ca urmare la Charta Atlanticului, întăriseră prietenia și încrederea ce exista între el și președintele Roosevelt.

La 14 ianuarie 1943, curând după victoriile Națiunilor Unite în Africa de Nord, cei doi s-au întâlnit pentru a patra oară, la Casablanca, pentru a planui strategia forțelor lor asociate.

O întrevvedere atât de prelungită, ținută atât de aproape de front, era fără precedent în istorie. Pentru a se găsi la întâlnirea cu primul ministru, președintele traversase Atlanticul în zbor, aducând cu sine statele majore ale forțelor armate ale Statelor Unite.

Pe dl. Churchill l-au întovărășit șefii militari, navali și aerieni de la Londra. Primul ministru Iosif Stalin, care nu a putut fi de față din cauza marii ofensive rusești pe care o dirija, a fost ținut complet la curent cu hotărârile celor doi aliați. De asemenea, a fost ținut la curent și generalisimul Chiang Kai-Shek³ al Chinei. La conferință s-au reunit pentru prima oară cei doi lideri francezi: generalii de Gaulle și Giraud⁴.

²Conferința de la Casablanca (14-26 ianuarie 1943) s-a desfășurat cu participarea S.U.A., reprezentată prin președintele F.D. Roosevelt și Marea Britanie, reprezentată prin W. Churchill. Printre hotărârile adoptate se numără: continuarea operațiunilor militare din Africa până la nimicirea totală a forțelor Axei; începerea pregătirilor pentru debarcarea în Sicilia; continuarea pregătirilor pentru deschiderea celui de-al doilea front în Europa prin debarcarea, în 1943, pe continent, în situația în care se întrevedea prăbușirea iminentă a Germaniei (în situația în care un asemenea eveniment nu se întrezărea s-a hotărât debarcarea în Europa, în anul 1944). Conferința a hotărât, de asemenea, ca în tratativele cu marile puteri inamice (Germania, Italia și Japonia) să se adopte principiul „capitulării necondiționate”. Guvernul sovietic a fost informat asupra rezultatelor conferinței prin scrisori trimise de Roosevelt și Churchill lui Stalin (***)*Dicționar Diplomatic*, București, Editura Politică, 1979, p. 248; în continuare ***)*Dicționar Diplomatic...*.

³Chiang Kai-shek/Jiang Jieshi (1887-1975), om politic chinez, președinte al guvernului național din Nanjing (1928-1949). Ca șef al Geamandanului - Kuomintang (formațiune politică naționalistă, primul partid politic chinez, după model occidental, fondat în 1921), a contribuit la unificarea Chinei. A condus China Naționalistă în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, reprezentând o opoziție dură în fața imperialismului japonez. Acesta a discutat cu prim-ministrul britanic W. Churchill și cu președintele american F.D. Roosevelt în timpul Conferinței de la Teheran. La finalul războiului, forțele comuniste conduse de Mao Zedong, care până atunci luptaseră alături de naționaliști împotriva Japoniei, au pornit un război civil pentru a prelua puterea. După preluarea puterii de comuniști în China, care au format o Republică Populară, naționaliști s-au retras în Insula Taiwan și Chiang a rămas președinte.

⁴Henri Honoré Giraud(1879-1949), ofițer, lider al Forțelor Franceze Libere în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, până când a fost forțat să se retragă în 1944. A absolvit Academia Militară Saint-Cyr și a servit în Africa de Nord franceză. A fost rănit și capturat de germani în timpul Primului Război Mondial, dar a reușit să evadeze din lagărul

Statele majore americane și britanice au fost în conferință permanentă în timpul celor 10 zile. Un acord complet a fost realizat asupra planurilor de război contra Germaniei, Italiei și Japoniei, precum și asupra unui Comandament Unic pe diferitele fronturi unde sunt angajate trupe americane, britanice și franceze. La 24 ianuarie, președintele a anunțat trei obiective pentru anul 1943. Primul a fost menținerea inițiativei câștigată în 1942 și extinderea operațiilor militare ale Statelor Unite pe toate fronturile de luptă.

Al doilea obiectiv era de a mări ajutorul dat ofensivei rusești, prin trimiterea de arme și prin distrugerea industriei de muniții și a forței umane germane, prin toate mijloacele aflate la dispoziția forțelor armate americane și britanice. Al treilea obiectiv era ajutorarea armatelor chineze.

Atât președintele Roosevelt, cât și dl. Churchill s-au angajat în numele națiunilor respective să nu accepte alte condiții decât «predarea necondiționată» a forțelor armate inamice. Altele dintre Națiunile Unite s-au asociat la această obligație curând după anunțarea ei”⁵.

CONFERINȚA DE LA QUEBEC⁶

de prizonieri de război. În perioada interbelică, Giraud s-a întors în Africa de Nord și a luptat în Războiul din Rif, pentru care a fost decorat cu „Legiunea de Onoare”. La începutul celui de-Al Doilea Război Mondial, Giraud a luptat în Olanda. În mai 1940, a fost din nou capturat de germani, dar a reușit să evadeze din captivitate în aprilie 1942, după doi ani de planificare atentă. Din interiorul Franței, de la Vichy, a lucrat în secret cu Aliații și a preluat comanda trupelor franceze din Africa de Nord după Operațiunea „Torța” (noiembrie 1942), în urma asasinării lui François Darlan. În ianuarie 1943, a participat la Conferința de la Casablanca, alături de Charles de Gaulle, W. Churchill și F.D. Roosevelt. Mai târziu, în același an, Giraud și de Gaulle au devenit copreședinți ai Comitetului Francez de Eliberare Națională, dar pentru că a pierdut sprijinul s-a retras în aprilie 1944. După război, Giraud a fost ales în Adunarea Constituantă a celei de-a patra Republici Franceze.

⁵Arhivele Militare Române (în continuare A.M.R.), Fond Structuri militare române care au lucrat pentru aplicarea Convenției de Armistițiuși a Tratatului de Pace, dosar nr. crt. 228, ff. 169.

⁶Conferința de la Quebec a fost o reuniune anglo-americană în cadrul căreia au fost examinate mai ales probleme cu caracter militar privind cel de-Al Doilea Război Mondial. La reuniunile plenare ale conferinței au participat F.D. Roosevelt, W. Churchill, miniștrii de Externe american și britanic, precum și reprezentanții statelor majore ale celor două părți. În cadrul conferinței s-au luat în discuție planurile de debarcare în Europa, „Overlord” și „Varianta balcanică”, susținută de Churchill. Conferința a optat pentru „Planul Overlord”, care prevedea debarcarea în Franța, în 1944. Un loc important în cadrul lucrărilor conferinței l-au ocupat problemele războiului din Pacific. Datorită punctelor de vedere divergente cu privire la modalitățile de desfășurare a războiului și la ponderea pe care fiecare din părți urma să o aibă în cadrul efortului militar din această zonă, nu s-a luat nicio hotărâre cu privire la operațiile militare propriu-zise. Totuși, aceasta a echivalat cu respingerea propunerilor engleze, care urmăreau ca Marea Britanie să controleze un front mai larg de operații. Conferința a aprobat planul operațiilor militare americane în Pacific,

Președintele Franklin D. Roosevelt și primul ministru W. Churchill au terminat la Quebec, Canada (24 august 1943) cea de-a șasea conferință și următorul acord a fost stabilit:

Conferința de război anglo-americană, care a început la Quebec la 11 august sub auspiciile ospitaliere ale guvernului canadian, și-a terminat acum lucrările. Întregul teatru mondial de operațiuni a fost cercetat în lumina multor evenimente îmbucurătoare ce au avut loc de la întâlnirea dintre președinte și primul ministru la Washington la sfârșitul lunii mai și deciziile necesare au fost luate pentru acțiunile viitoare ale flotei, armatei de uscat și aviației celor 2 națiuni. Considerând că acestea sunt împletite într-o acțiune continuă împotriva inamicului în mai multe părți ale globului, este absolut necesar ca întreaga unitate de vedere și metodă să fie menținute și supuse direcției de război. Viitoare conferințe vor fi probabil necesare la intervale mai mici decât până acum, ca și efortul de război al Statelor Unite și al Imperiului și Commonwealth-ului britanic ce urmează a fi întins și adâncit împotriva inamicului.

Nu va fi de niciun ajutor pentru trupele luptătoare de a face vreo declarație asupra deciziilor ce au fost luate. Acestea vor putea să apară numai în acțiune. Ori și cum se poate spune că discuțiile militare ale șefilor statelor majore s-au întors foarte mult asupra războiului împotriva Japoniei și darea efectivă de ajutor Chinei.

Dl. T.V. Loong reprezentând pe generalisimul Chiang Kai-Shek a luat parte la discuții.

În acest teatru de operații, ca și în cel european, președintele și primul ministru au primit și au aprobat în unanimitate recomandările tuturor șefilor de state majore. O hotărâre a fost, de asemenea, luată asupra chestiunilor politice importante ce au apărut din operațiunile militare.

S-a hotărât să se țină o nouă conferință înainte de finele anului, între autoritățile engleze și americane, ca supliment la orice întâlnire tripartită, care probabil vor fi posibile să fie aranjate cu Rusia. Rapoarte complete

care prevedea ocuparea, în cursul anilor 1943-1944, a Insulelor Marshall, Caroline și Mariane. Ca o compensație pentru Marea Britanie, americanii și-au dat consimțământul pentru crearea unui comandament separat al frontului din Asia de Sud-Est sub control britanic. Prin Acordul anglo-american, semnat la 19 august, s-au pus și bazele colaborării dintre cele două părți în domeniul cercetărilor atomice. Problemele politice luate în discuție au avut un caracter provizoriu deoarece U.R.S.S. nu a participat la conferință. La propunerea guvernului sovietic, în toamna anului 1943, a avut loc Conferința de la Moscova a miniștrilor de Externe ai U.R.S.S., S.U.A. și Marii Britanii, care a luat în dezbateră aceste probleme (***)*Dicționar Diplomatic...*, p. 249).

asupra deciziilor ce vor interesa războiul împotriva Germaniei și Italiei vor fi date guvernului sovietic.În timpul conferinței s-a dat considerație chestiunii, asupra legăturilor cu comitetul francez de eliberare și este de înțeles că o comunicare va fi făcută de către un număr de guverne, la sfârșitul săptămânii”⁷.

„A DOUA CONFERINȚĂ DE LA QUEBEC

Președintele Franklin D. Roosevelt și primul ministru W. Churchill cu statele lor majore, au ținut a doua Conferință de la Quebec (11-16 septembrie 1944) cu scopul de a grăbi înfrângerea Germaniei și Japoniei.Mareșalul Iosif Stalin nu a participat la conferință zicând că «nu poate să părăsească conducerea armatei nici pentru cel mai scurt timp».La închiderea acestei conferințe a fost dat publicității următorul comunicat:«Președintele și primul ministrul și șefii de Stat Major General au ținut o serie de ședințe, în care timp au discutat toate aspectele războiului împotriva Germaniei și Japoniei. Într-un timp foarte scurt, ei au luat hotărâri asupra tuturor punctelor, atât în ce privește terminarea războiului din Europa, care acum este în faza finală, cât și distrugerea barbarilor din Pacific.Cea mai serioasă dificultate pe care a înfruntat-o Conferința de la Quebec, a fost găsirea locului și timpului oportun, pentru a pune în mișcare împotriva Japoniei forțele masive pe care fiecare și în același timp toate națiunile interesate, sunt doritoare să le angajeze împotriva inamicului».

Președintele și primul ministru s-au adresat, de asemenea, și ziariștilor. Punctele principale din cele declarate de președinte au fost:

1.Parte principală a acestei conferințe, spuse el, a fost că a durat foarte puțin timp, au fost mai puține discuții și o unanimitate completă a fost atinsă în mai puțin timp ca vreodată.

2.Planurile au fost făcute pentru mult timp înainte, mai mult decât orice om ar putea prevedea că lucrurile s-ar putea schimba așa de repede în lume, așa cum sunt astăzi.

3.Strategia războiului din Pacific a reprezentat cea mai mare problemă pe care au avut-o de înfruntat participanții, deoarece cere nesfârșite planuri.

4.Din cauza naturii geografice a Pacificului nu poate fi un singur comandament, deoarece aceasta ar fi peste puterile unui singur om. Sunt trei comandamente, unul sub comanda gen. Lord Louis Mountbatten⁸, în sud-

⁷A.M.R., Fond Structuri militare române care au lucrat pentru aplicarea Convenției de Armistițiuși a Tratatului de Pace, dosar nr. crt. 228, ff. 170.

⁸Louis Francis Albert Victor Nicholas Mountbatten, primul Conte Mountbatten de Burma (1900-1979), amiral și om politic britanic, unchi al Prințului Filip, Duce de Edinburgh. A

estul Asiei, unul sub a gen. Douglas MacArthur⁹ în sud-vestul Pacificului și partea navală a operațiunilor este comandată de amiralul Chester W. Nimitz¹⁰ din Hawai. Comenzile din Pacific nu au fost discutate. Punctele principale din cele spuse de dl. Churchill sunt:

5. Chestiunile noastre britanice și americane, sunt atât de strâns unite încât nu va fi posibil a conduce aceste mari chestiuni și largi planuri combinate, fără întâlniri mai dese ale principalilor șefi și ajutoarele lor mai importante.

6. Un indiciu că o altă conferință anglo-americană împreună cu rușii este așteptată, a fost când a spus că planurile pentru invazia Europei făcute aici anul trecut, au fost duse «la un punct culminant» la Teheran, unde aliații noștri ruși au luat parte.

7. Această conferință este ținută sub «auspiciile cele mai fericite», mai mult decât oricare alta, pentru că o fază a războiului «se apropie de sfârșit neîntrerupt și sigur».

8. Deciziile acestei conferințe vor fi văzute în acțiune în Pacific, la fel ca cele din ultima conferință de la Quebec, care s-au realizat în Europa.

9. Singura «mică fricțiune» în timpul conferinței și care a fost «rezolvată amical», s-a ivit din cauza dorinței englezilor de a participa într-o mai largă măsură la campania finală din Pacific.

10. Conferința a fost condusă într-o atmosferă de prietenie”¹¹.

fost ultimul vicerege al Indiei Britanice (1947) și primul Guvernator General al Indiei independente (1947-1948).

⁹Douglas MacArthur(1880-1964) a fost un general americanșimareșal al Armatei Filipineze, care a avut o carieră lungă, începând cu campania S.U.A. în Mexic și terminându-se în Războiul din Coreea. A fost șef de stat-major al armatei americane în anii 1930. În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial a avut un rol important în operațiunile din Pacific. Pentru Campania din Filipine (1941-1942) a fost decorat cu „Medal of Honor”, împreună cu tatăl său, fiind primii tată-fiu din istorie, care au primit cea mai înaltă distincție militară a S.U.A. A fost unul din cele cinci persoane din istoria S.U.A. care a primit cel mai înalt grad militar al armatei S.U.A.: general cu cinci stele. El a fost cel care a condus pe cuirasatul U.S.S. Missouri formalitățile de capitulare a Japoniei. După terminarea războiului, a fost comandantul suprem al forțelor aliate în Japonia. După data de 25 iunie 1950, când Coreea de Nord a invadat Coreea de Sud, Douglas MacArthur a fost numit comandant al Comandamentului Națiunilor Unite. După ce forțele Națiunilor Unite au fost respinse în Perimetrul Pusan, prin debarcarea de la Incheon, Douglas MacArthur a respins trupele nord-coreene până la granița chineză. Aici a făcut greșeala că nu a luat în considerare poziția apropiată a trupelor sale de granița chineză, implicând și armata chineză în conflictul militar. Deoarece conflictul a escaladat din cauza declarațiilor sale prin care amenința cu un război nuclear împotriva Chinei, a fost demis de președintele Harry S. Truman.

¹⁰Chester William Nimitz(1885-1966) a fost un amiral american, unul din principalii comandanți militari din timpul celui de-Al Doilea Război Mondial.

„CONFERINȚE ISTORICE MOSCOVA”¹²

La 19 octombrie 1943 secretarul de stat al Statelor Unite, CordellHull¹³, a sosit la Moscova pentru a avea o conferință cu dl. Anthony

¹¹A.M.R., Fond Structuri militare române care au lucrat pentru aplicarea Convenției de Armistițiuși a Tratatului de Pace, dosar nr. crt. 228, ff. 177-178.

¹²Conferința de la Moscova a miniștrilor de Externe ai U.R.S.S., Marii Britanii și S.U.A.(19-30 octombrie 1943) avea înscrise pe ordinea sa de zi unele probleme esențiale privind evoluția în continuare a războiului și organizarea lumii după înfrângerea puterilor Axei. La propunerea delegației sovietice s-a discutat problema deschiderii celui de-al doilea front în Europa – înfăptuirea Planului „Overlord”. Conferința a adoptat:a) Declarația cu privire la Italia, prin care se preciza că politica Puterilor Aliate în această țară trebuie să ducă la lichidarea fascismului și la instaurarea în țară a unui regim democratic. Totodată, se institua Consiliul consultativ pentru problemele Italiei, în care urmau să intre reprezentanții U.R.S.S., S.U.A., Marii Britanii, Comitetului Francez de Eliberare, ca și reprezentanții Iugoslaviei și Greciei și i se recunoștea Italiei statutul de cobeligerantă în război; b) Declarația cu privire la Austria, prin care Anschluss-ul era declarat nul; c) Declarația cu privire la răspunderea hitleriștilor pentru atrocitățile comise, prin care se hotăra pedepsirea naziștilor, care se făceau vinovați de crime de război; d) Declarația U.R.S.S., S.U.A., Marii Britanii și Chinei cu privire la securitatea generală, prin care cele patru puteri își exprimau hotărârea de a continua războiul până la zdrobirea definitivă a puterilor Axei, angajându-se, totodată, ca în perioada postbelică să-și îndrepte eforturile spre organizarea păcii și securității generale, hotărând să creeze în acest scop o organizație internațională (O.N.U.). Conferința a marcat un pas important spre consolidarea coaliției antihitleriste, într-un moment în care dușmanii săi sperau într-o slăbire a acesteia (***)*Dicționar Diplomatic...*, pp. 248-249); Declarația celor patru state cu privire la securitatea generală: document adoptat de U.R.S.S., S.U.A., Marea Britanie și China, la 30 octombrie, cu ocazia Conferinței miniștrilor Afacerilor Externe ai celor patru state, ținută la Moscova (19-30 octombrie 1943). Documentul, pornind de la schimbările petrecute în lume după adoptarea Cartei Atlanticului în 1941, exprima voința statelor semnatare de a continua războiul cu puterile Axei până la victoria finală asupra acestora, angajându-se, totodată, ca după terminarea războiului să depună toate eforturile pentru asigurarea păcii și securității internaționale, pentru crearea unei organizații internaționale care să fie în măsură să răspundă acestor deziderate. În declarație era cuprins angajamentul statelor semnatare de a nu folosi forța în vederea rezolvării problemelor litigioase și de a acționa împreună cu ceilalți membri ai Națiunilor Unite pentru ca în perioada postbelică să se ajungă la o înțelegere în domeniul dezarmării (***)*Dicționar Diplomatic...*, p. 332).

¹³CordellHull (1871-1955), politician american și cel mai longeviv secretar de stat al S.U.A., deținând poziția timp de 11 ani (4 martie 1933-30 noiembrie 1944) în administrația președintelui Franklin Delano Roosevelt. A fost al 47-lea secretar de stat.Înainte de această numire, Hull a reprezentat statul Tennessee, timp de doi ani, în Senatul Statelor Unite (4 martie 1931-3 martie 1933) și 22 de ani în Camera Reprezentanților.La 19 ani, Hull a devenit președintele ales al Partidului Democrat ClayCounty.El a studiat la Universitatea Normală Națională în perioada 1889-1890. În 1891, a absolvit Facultatea de Drept din cadrul Universității Cumberland,fiind admis în barou.Hull a fost ales în Camera Reprezentanților din Tennessee din 1893 până în 1897. În timpul războiului hispano-american a fost în Cuba, cu gradul de căpitan în Regimentul IV Infanterie Voluntari din Tennessee.Din 1913 până în 1917, Hull a servit ca judecător local.După înfrângerea sa la

Eden¹⁴, ministrul de Externe britanic și cu dl. V.M. Molotov¹⁵, comisarul sovietic pentru Afacerile Străine, asupra conducerii războiului și a colaborării pentru pace după război.

Primele sesiuni ale conferinței au fost consacrate unor discuții militare sincere și amănunțite asupra măsurilor destinate să scurteze războiul împotriva Germaniei și sateliților săi. După aceea au fost discutate chestiuni comerciale. S-au lăsat la urmă hotărârile diplomatice.

alegerile pentru Congres din 1920, ea fost președinte al Comitetului Național Democrat. A fost unul dintre candidații la președinție de la Convenția Națională Democrată din 1928, care, în cele din urmă, l-a nominalizat pe Al Smith. El a devenit unul dintre cei mai puternici aliați din sudul S.U.A. ai lui Roosevelt în timpul campaniei prezidențiale din 1932. Acesta l-a numit secretar de stat și l-a însărcinat să conducă delegația americană la Conferința Economică de la Londra, care s-a soldat cu un eșec atunci când Roosevelt a respins planurile principale ale acesteia. În 1943, Hull a fost delegatul Statelor Unite la Conferința de la Moscova. Obiectivul său principal a fost extinderea comerțului exterior și scăderea tarifelor. Problema cea mai importantă – a rolului american în cel de Al Doilea Război Mondial – a fost tratată de Roosevelt, prin intermediul lui Sumner Welles, oficial de rangul doi la Departamentul de Stat. Hull nu a participat la întâlnirile la nivel înalt pe care Roosevelt le-a avut cu W. Churchill și I. Stalin. Hull a prezidat Comitetul consultativ pentru politica externă postbelică, creat în februarie 1942. În timpul celui de Al Doilea Război Mondial, Hull și Roosevelt au lucrat la dezvoltarea unei organizații mondiale pentru prevenirea unui al treilea război mondial. La mijlocul anului 1943, Hull și colaboratorii săi au elaborat proiectul „Cartei Națiunilor Unite”. Diplomatul american a demisionat la 30 noiembrie 1944, din cauza stării de sănătate. A participat ca delegat la Conferința Națiunilor Unite de la San Francisco, în 1945. Până în prezent, el rămâne cel mai longeviv secretar de stat al S.U.A., după ce a ocupat acest post timp de unsprezece ani și nouă luni. Roosevelt l-a descris pe Hull drept „Părintele Națiunilor Unite” – „singura persoană din întreaga lume care a făcut tot posibilul pentru a transforma acest mare plan pentru pace (ONU) un fapt concret”. Premiul Nobel pentru Pace din 1945 a venit ca o recunoaștere a eforturilor sale pentru pace și înțelegere în emisfera vestică, a acordurilor comerciale încheiate și a muncii depuse pentru înființarea Națiunilor Unite.

¹⁴Robert Anthony Eden (1897-1977), om politic conservator britanic. De mai multe ori ministru al Afacerilor Externe (1935-1938, 1940-1945, 1951-1955); prim-ministru (1955-1957).

¹⁵Veaceslav Mihailovici Molotov (pe numele adevărat Skriabin) (1890-1986), om politic sovietic. Colaborator apropiat a lui I.V. Stalin, a fost unul dintre principalii organizatori ai represiunilor în masă din anii '30-'50. Președinte al Internaționalei Comuniste (1930-1934), membru al Biroului Politic (1926-1953) și al Prezidiului (1953-1957) C.C. al P.C.U.S., președinte al Consiliului Comisarilor Poporului (prim-ministru 1930-1941) și ministru al Afacerilor Externe (1939-1949 și 1953-1956), calitate în care a semnat, la 23 august 1939, cu J. Ribbentrop, Pactul de neagresiune germano-sovietic pentru împărțirea zonelor de influență. Acuzat de N.S. Hrușciov de activitate antipartinică, a fost exclus din C.C. în 1957 și din P.C.U.S. în 1962; reprimat în 1984.

Orice teamă de insucces, care ar fi existat la început, a dispărut pe măsură ce treceau cele 13 zile ale conferinței. Lucrările preliminare amănunțite, precum și succesele militare ale aliaților creaseră o atmosferă de încredere și de înțelegere reciprocă.

Rezultatele au fost anunțate la 1 noiembrie. Cele trei guverne căzuseră de acord asupra unei politici comune față de Italia, asupra restabilirii unei Austrii independente și asupra hotărârii lor reînnoite de a pedepsi pe acei germani, care s-au făcut vinovați de acte de cruzime.

Ele au creat, de asemenea, la Londra, un organism pentru o mai apropiată colaborare între cele 3 guverne în examinarea problemelor europene noi, ce s-ar naște pe măsură ce războiul progresează.

Declarația comună a Statelor Unite, Marii Britanii, Uniunii Sovietice și Chinei (singura contribuție a Chinei în conferință) a fost aclamată ca cea mai importantă izbândă a conferinței.

Angajându-se să continue războiul până ce puterile inamice vor depune armele într-o capitulare fără condiții, cele 4 națiuni și-au schițat politica postbelică.

Atrage un deosebit interes articolul 4, care «recunoaște necesitatea de a stabili cât mai curând cu putință o organizație generală internațională, bazată pe egalitatea suverană a tuturor statelor iubitoare de pace și deschisă tuturor acestor state, mari sau mici, pentru menținerea păcii și securității internaționale».

Rezultatele conferinței de la Moscova au obținut toată aprobarea Națiunilor Unite și Asociate. Declarația celor 4 națiuni a fost de îndată ratificată de Senat, care, împreună cu președintele, exercită puterea guvernului de a încheia tratate. Senatul a propus printr-un vot aproape unanim, cu Statele Unite, acționând în conformitate cu procedura constituțională, să se unească cu națiunile libere și suverane în scopul de a întemeia și menține autoritatea internațională capabilă să împiedice agresiunea și să apere pacea lumii¹⁶.

„CONFERINȚA DIN TEHERAN¹⁷”

¹⁶A.M.R., Fond Structuri militare române care au lucrat pentru aplicarea Convenției de Armistițiuși a Tratatului de Pace, dosar nr. crt. 228, ff. 171.

¹⁷Conferința de la Teheran (28 noiembrie-1 decembrie 1943) prima conferință care a reunit pe șefii de state și guverne ai U.R.S.S., Angliei și S.U.A., aliate în cel de-Al Doilea Război Mondial. Ea a fost consacrată, cu precădere, problemelor militare, legate de desfășurarea războiului. Conferința a respins „Varianta balcanică” susținută de premierul englez și a adoptat hotărârea de deschidere, de către aliații occidentali, a celui de-al doilea front în Europa împotriva Germaniei hitleriste. Debarcarea în Franța a fost stabilită pentru luna mai 1944, aliații occidentali angajându-se să utilizeze, pentru reușita operației, 35 de divizii.

Primul ministru Stalin, președintele Roosevelt și primul ministru Churchill s-au întâlnit la Teheran, Persia (26 noiembrie-2 decembrie 1943), cu care ocazie s-a dat publicității declarația aceasta cu privire la rezultatul conferinței.

Noi, președintele Statelor Unite ale Americii, primul ministru al Marii Britanii și primul ministru al Uniunii Sovietice, ne-am întrunit timp de 4 zile în Teheran, capitala aliatei noastre, formulând și confirmând politica noastră comună. Am exprimat determinarea noastră ca națiunile noastre să colaboreze în timp de război, cât și în timp de pace, care va urma.

În ceea ce privește războiul, statele noastre majore s-au întrunit și au discutat împreună, punând de acord planurile noastre pentru distrugerea forțelor germane. Am ajuns la un acord complet cu privire la scopul și coordonarea operațiilor ce vor avea loc în est, vest și sud. Înțelegerea în comun la care am ajuns ne garantează că vom obține victoria.

În ceea ce privește pacea, suntem convinși că acordul nostru va aduce o pace durabilă. Recunoaștem pe deplin suprema responsabilitate care se reazemă pe noi și pe toate Națiunile Unite pentru a se crea o pace, care să obțină încrederea maselor popoarelor lumii și ca să îndepărteze prăpădul și teroarea războiului pentru multe generații. Consilierii noștri diplomatici au examinat problemele viitorului.

Vom căuta să obținem cooperarea și participația activă a tuturor națiunilor, mari și mici, ale căror popoare, cu tot sufletul și mintea, ca și popoarele noastre, s-au consacrat ca să elimine tirania și servitudinea, agresiunea și indolența. Le vom primi, când vor dori să se unească cu familia mondială a națiunilor democratice. Nicio putere din lume nu ne va putea împiedica să distrugem armatele germane pe uscat, submarinele lor pe mare și din aer, fabricile lor. Atacurile noastre vor fi neîntrerupte și din ce în

Pentru a facilita desfășurarea acestor acțiuni și a împiedica transferarea de trupe germane de pe frontul de răsărit pe cel de apus, delegația sovietică a declarat că forțele armate ale U.R.S.S. vor declanșa concomitent o mare ofensivă, pe frontul sovieto-german. La Teheran s-au discutat și s-au adoptat unele hotărâri privind războiul împotriva Japoniei, convenindu-se ca, după terminarea războiului în Europa, U.R.S.S. să intre în război împotriva Japoniei. Conferința a prilejuit, totodată, un schimb de vederi între aliați cu privire la statutul de după război al Germaniei. Conferința a avut un rol important în întărirea colaborării celor trei mari puteri în timpul războiului (***Dicționar Diplomatic...*, pp. 249-250); Declarația de la Teheran (Declarația celor trei națiuni) a fost elaborată de Conferința de la Teheran la 1 decembrie 1943. Ea degajă trei idei fundamentale: sincronizarea operațiilor militare pentru înfrângerea Germaniei; eliberarea de flagelul războiului pentru mai multe generații și un apel la cooperarea post-belică. După ce exprimă hotărârea celor trei șefi de stat și de guvern de a colabora atât în timpul războiului, cât și după aceea, declarația cuprindea un plan de război vizând nimicirea Germaniei, stabilind amploarea și termenele desfășurării operațiilor și exprimă hotărârea de a obține cooperarea țărilor mici în perioada de după război (***Dicționar Diplomatic...*, p. 332).

ce mai puternice. La terminarea acestor conferințe amicale, așteptăm cu încredere ziua când toate popoarele lumii vor putea să trăiască libere, neatinse de tiranie și după bunul lor plac și în acord cu conștiința lor.

Ne-am întrunit aici cu speranță și determinare. Plecăm de aici prieteni de fapt, în spirit și în țeluri.

Semnat la Teheran, 1 decembrie 1943.

Roosevelt
Stalin
Churchill”¹⁸.

„CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ A AVIAȚIEI CIVILE”¹⁹

¹⁸A.M.R., Fond Structuri militare române care au lucrat pentru aplicarea Convenției de Armistițiuși a Tratatului de Pace, dosar nr. crt. 228, ff. 172.

¹⁹Conferința de la Chicago (1 noiembrie-7 decembrie 1944) a fost convocată în scopul elaborării unui nou regim al spațiului aerian. Conferința a creat Organizația Aviației Civile Internaționale și a elaborat o serie de convenții, care au înlocuit regimul spațiului aerian creat prin Convenția de la Paris din 1919. Printre convențiile elaborate se numără: Convenția privind aviația civilă internațională; Convenția cu privire la tranzitul serviciilor aeriene, precum și 12 rezoluții și recomandări în probleme de ordin tehnic-administrativ (***Dicționar Diplomatic...*, p. 250); Organizația Aviației Civile Internaționale a fost creată la 4 aprilie 1947, cu sediul la Montreal (Canada). Prin Acordul încheiat cu O.N.U., la 3 octombrie 1947, a devenit instituție specializată a acesteia. Scopurile organizației constau în elaborarea principiilor și tehnicilor navigației aeriene internaționale și în promovarea planificării și dezvoltării transporturilor aeriene internaționale, prin dezvoltarea ordonată și sigură a aviației civile în întreaga lume, crearea și exploatarea aeronavelor în scopuri pașnice, dezvoltarea căilor aeriene, a aeroporturilor și a serviciilor de navigație pentru aviația civilă internațională, promovarea securității zborurilor etc. Organizația era condusă de o adunare, ca organ suveran, iar între sesiunile ordinare ale adunării, care aveau loc din trei în trei ani, de un consiliu, ca organ permanent. În cadrul adunării, fiecare stat avea dreptul la un vot, iar hotărârile se luau cu majoritate de voturi exprimate. Consiliul, răspunzător în fața adunării, era compus din reprezentanții a 30 de state, alese de către adunare pe termen de trei ani. Organizația avea 134 de state membre în 1977 (***Dicționar Diplomatic...*, p. 614); Convenția privind Aviația Civilă Internațională (1944) este instrumentul juridic principal elaborat de Conferința de la Chicago, prin care se stabilea un nou regim al spațiului aerian. Ea reafirma principiul suveranității statelor asupra spațiului aerian de deasupra teritoriului lor, precizând totodată, că aeronavele civile neafectate serviciilor aeriene internaționale regulate se bucură de dreptul de a pătrunde pe teritoriul statelor contractante, de a-l traversa în tranzit fără escală și de a face escale necomerciale fără autorizație prealabilă, statele respective fiind în drept de a interzice pentru motive de necesitate militară sau în interesul securității publice, zborul avioanelor străine în anumite zone ale spațiului lor aerian. Aeronavele de stat, adică cele folosite pentru servicii militare, vamale sau de poliție, nu vor putea survola teritoriul altui stat sau ateriza pe acest teritoriu fără autorizație prealabilă. În timp de război dispozițiile convenției nu aduc vreo atingere libertății de acțiune a statelor contractante, fie ele beligerante sau neutre. Același principiu se aplică oricărui stat contractant care proclamă stare de criză și o comunică Consiliului. Prin convenție se instituia și Organizația Aviației Civile Internaționale. România a aderat la această convenție la 24 aprilie 1965 (***Dicționar Diplomatic...*, pp. 291-292).

„CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ A AVIAȚIEI CIVILE

S-a ajuns la o răspântie în relațiile internaționale comerciale, la Conferința Internațională a Aviației Civile, care s-a ținut în vestul mijlociu al Statelor Unite, la Chicago, Illinois, la 1 noiembrie 1944, cu 52 de națiuni participante. Începutul într-o chestiune așa puțin cercetată, a fost o sarcină formidabilă și au trecut 5 săptămâni până ca această conferință să ajungă la un sfârșit fericit.

CELE 5 LIBERTĂȚI ALE AERULUI

Cele 5 libertăți ale aerului au fost discutate printre altele. S-a căzut de acord asupra primelor 2 libertăți: 1) privilegiul de trecere peste orice țară, cu scopuri inofensive; 2) privilegiul de a ateriza pe solul oricărei națiuni din motive tehnice, ca de exemplu reprovizionarea cu carburanți.

Celelalte 3 libertăți, încorporate într-un al doilea document au fost: 3) privilegiul de a duce trafic din țara proprie în orice punct al lumii; 4) privilegiul de a aduce trafic în țara proprie din oricare punct din lume și 5) privilegiul de executare liberă a traficului în întreaga lume.

La închiderea conferinței s-a crezut că cel puțin 40 de state vor semna primul document și vreo 25 vor semna pe amândouă. La mijlocul lui decembrie 1944, documentul celor 5 libertăți a fost semnat de: Afganistan, Bolivia, China, Republica Dominicană, Ecuador, Haiti, Honduras, Mexic, Țările de Jos (Olanda), Peru, Suedia, Turcia, Statele Unite, Uruguay și Venezuela. Turcia și Olanda au semnat cu restricție asupra celei a 5 libertate. Documentul celor 2 libertăți a fost semnat de toate țările mai sus menționate plus Chile, Egipt, Franța, Grecia, India, Irak, Iran, Liban, Olanda și Anglia.

CONVENȚIA INTERIMARĂ

Afară de aceste documente, conferința a mai lucrat în plus o conferință interimară, înființând o organizație provizorie internațională a aviației civile. Această organizație provizorie guvernată de un consiliul reprezentativ a 21 de țări, va servi până când Organizația Permanentă a Aviației Civile va fi gata să înceapă a funcționa.

Locurile la consiliul interimar al celor 21 membrii vor fi ținute de: Statele Unite, Marea Britanie, Franța, Olanda, Belgia, Mexic, Brazilia, Canada, Norvegia, India, Peru, Irak, China, Australia, Cehoslovacia, Egipt, Turcia, Chile, Columbia și Salvador.

Un loc în consiliu a fost rezervat Rusiei, care nu a trimis delegați la conferință. Orice altă țară, care nu a fost prezentă la conferință, poate, de asemenea, intra în organizație oricând, cu excepția foștilor inamici ai Statelor Unite, care vor fi supuși anumitor restricții.

ORGANIZAȚIA PERMANENTĂ

Convenția pentru Organizația Permanentă Internațională a Aviației Civile, desemnată să administreze legile navigației aeriene și ale modelelor tehnice, a fost, de asemenea, desemnată la Conferința de la Chicago. Cu toate că cele 35 de națiuni au semnat convenția aceasta permanentă, după două săptămâni de la închiderea conferinței, semnăturile vor deveni valabile numai după ce convenția va fi ratificată de guvernele diferitelor țări. Procedul de ratificare s-a socotit că va ține între 2 și 3 ani, în care interval consiliul își va continua existența.

REZULTATE ALE CONFERINȚEI

Rezultatele sesiunilor au fost trecute în revistă îndeaproape de Adolf A. Berle, subsecretar de stat al Statelor Unite, care a fost președintele delegației americane și președintele conferinței.

«Sunt mândru când mă gândesc», a zis el, «că istoria va înscrie lucrul acestei conferințe cu respect».

«Ea a câștigat o victorie însemnată pentru civilizație. A pus capăt anarhiei în aer...De acum înainte înțelegerile aeriene în toată lumea, trebuie să fie conveniente deschise cunoscute tuturor, ziua diplomației secrete în aer a trecut».

Ratificarea de către cele 26 de țări va da putere convenției.

Această convenție urmează Convenția multilaterală a navigației aeriene, semnată la Paris în 1919 și Convenția multilaterală semnată la Havana, Cuba, în 1928²⁰.

„TEXTUL INVITAȚIEI PENTRU CONFERINȚA DE LA SAN FRANCISCO²¹”

²⁰A.M.R., Fond Structuri militare române care au lucrat pentru aplicarea Convenției de Armistițiuși a Tratatului de Pace, dosar nr. crt. 228, ff. 190-191.

²¹Conferința de la San Francisco(25 aprilie-26 iunie 1945) a fost convocată ca urmare a hotărârii de la Yalta cu scopul de a dezbate și adopta documentele elaborate la Conferința de la DumbartonOaks: 1) Propunerile premergătoare pentru constituirea unei organizații internaționale de securitate; 2) Statutul viitoarei organizații. La conferință au participat reprezentanții unui număr de 50 de state. De-a lungul a nouă săptămâni de dezbateri au fost propuse circa 1.250 de amendamente în vederea completării au modificării textelor supuse dezbaterii. Conferința și-a concentrat atenția mai ales asupra a trei probleme principale: a) scopurile și principiile viitoarei organizații; b) rolul Consiliului de Securitate și c) regimul de tutelă. În ceea ce privește primele două probleme, în dezbateri nu au fost propuse modificări de fond, rămânând valabile principiile stabilite la Conferința de la Ialta. Au fost operate modificări în ceea ce privește obiectului regimului de tutelă, stabilindu-se că scopul acestui regim instituit asupra unor teritorii este de a asigura „evoluția lor progresivă spre autoguvernare sau independență”. La 26 iunie 1945, dezbaterile conferinței s-au încheiat prin adoptarea Cartei Națiunilor Unite. Carta a intrat în vigoare la 24 octombrie 1945, dată

„TEXTUL INVITAȚIEI PENTRU CONFERINȚA DE LA SAN FRANCISCO

Dăm mai jos textul invitației trimisă astăzi de către Departamentul de Stat pentru participare la conferința Națiunilor Unite, de la 25 aprilie 1945, la San Francisco.

La conferința din Crimeea, guvernul Statelor Unite ale Americii a fost autorizat, în numele celor trei guverne reprezentate la acea conferință, să consulte guvernul Republicii Chineze și guvernul provizoriu al Republicii Franceze, pentru a le invita să emită împreună cu guvernul Statelor Unite ale Americii, Regatul Unit al Marii Britanii, Irlandei de Nord și Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice invitații la conferința Națiunilor Unite convocată la San Francisco, în ziua de 25 aprilie 1945.

În urma acestor consultații, guvernul Republicii Chineze a acceptat să ia parte la lansarea invitației pentru conferința de la San Francisco. Guvernul provizoriu al Republicii Franceze a acceptat să ia parte la conferință, însă după ce s-a consultat cu guvernele, care vor lansa invitații și guvernul provizoriu, care nu a participat la convorbirea de la DumbartonOaks, nu va lua parte la lansarea invitației.

TEXTUL INVITAȚIEI

Astăzi, la ora 12, ora Washington, reprezentanții guvernului Statelor Unite ale Americii din diversele capitale ale lumii, prezintă guvernelor a 39 diferite națiuni unite următoarea invitație:

Guvernul Statelor Unite ale Americii în numele său și al guvernelor Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, a Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste și al Republicii Chineze invită guvernul/urmează numele guvernului invitat/să-și trimită reprezentanții la o conferință a Națiunilor Unite, care va avea loc la 25 aprilie 1945, la San Francisco, Statele Unite ale Americii și în cursul căreia se va pregăti o chartă pentru organizația generală internațională de menținere a păcii și securității internaționale.

Guvernele menționate mai sus propun ca în această conferință să fie considerate drept bază a unei astfel de charte propunerile pentru stabilirea unei organizații generale și internaționale publicate în octombrie trecut în urma Conferinței de la DumbartonOaks. Aceste propuneri au fost acum completate cu următoarele prevederi la secția C.a Capitolului VI.

C. VOTAREA

ce marchează, totodată, începutul activității oficiale a Organizației Națiunilor Unite (***)*Dicționar Diplomatic...*, p. 251).

1. Fiecare membru al Consiliului de Securitate va avea un vot.
2. Hotărârile Consiliului de Securitate în chestiuni de procedură se vor lua prin voturi afirmativ a 7 membri.
3. Hotărârile Consiliului de Securitate în orice alte chestiuni se vor lua prin votul afirmativ a 7 membri, între care voturile adezive ale membrilor permanenți, cu condiția ca, în hotărârea cuprinsă în Cap. VIII Secția a. și în a doua frază din Paragraful I a Capitolului VII Secția c., o parte dintr-o controversă să se abțină de la vot.

NAȚIUNI INVITATE

Informații mai amănunțite privind aranjamentele vor urma.

În cazul când guvernul/urmează numele guvernului invitat/ar dori să prezinte umanitatea conferinței, păreri și comentarii privind propunerile făcute, guvernul Statelor Unite ale Americii le va transmite cu plăcere celorlalte guverne participante.

Următoarele Națiuni Unite au primit invitație:

ORAȘUL MEXICO

COMUNICAT

Mexico City, 5 martie. Textul expunerii făcute astăzi de către Secretarul de Stat al Statelor Unite, Eduard R. Stettinius jr.²², la conferința americană.

Sunt mulțumit de a putea face de aici din orașul Mexico o comunicare de cea mai mare importanță privind organizația viitoare de pace și securitate a lumii.

În momentul în care vorbesc, guvernul Statelor Unite în numele guvernelor gazde – Statele Unite, Marea Britanie, Uniunea Sovietică și China–, transmite invitații pentru conferința Națiunilor Unite, care va avea loc la San Francisco, la 23 aprilie 1945.

Regret nespun de mult că guvernul provizoriu al Franței nu a acceptat invitația noastră de a deveni una din țările gazde la conferința de la San Francisco.

Lansarea invitației formale de a ne întâlni numai peste șapte săptămâni la San Francisco este încă un pas înainte către scopul, care se află în mintea și în inima fiecăruia dintre noi: stabilirea unei păci durabile, care să urmeze victoriei din acest război.

²²Edward Reilly Stettinius jr. (1900-1949), om de afaceri american, secretar de stat al S.U.A. sub președinții F.D. Roosevelt și H.S. Truman (1944-1945) și ambasador al S.U.A. la Națiunile Unite (1945-1946). A fost președintele Conferinței de la Dumbarton Oaks (1944), membru al delegației S.U.A. la Conferința de la Yalta (februarie 1945) și a prezidat delegația S.U.A. la Conferința Organizației Internaționale a Națiunilor Unite, care a avut loc la San Francisco (25 aprilie-26 iunie 1945).

În octombrie 1943, semnatarii Declarației de la Moscova și-au luat obligația de a colabora între ei și cu celelalte națiuni devotate păcii, pentru crearea unei organizații internaționale de menținere a păcii și securității.

Conferința de la DumbartonOaks a fost pasul următor în îndeplinirea acestui vast program. În cursul acestei conferințe s-au ridicat propunerile pe care le studiem aici în orașul Mexico. Convorbirile de la DumbartonOaks au lăsat deschisă chestiunea procedurii de vot în Consiliul de Securitate. S-a convenit acum asupra unei propuneri privind această problemă, în felul arătat în textul invitației la conferința de la San Francisco, pe care o vă voi citi într-o clipă. Aceasta a fost unul dintre cele mai mari reușite sub conducerea președintelui Roosevelt la conferința din Crimeea.

În orașul Mexico, cele 20 de țări reprezentate aici, sunt pe cale să facă alt pas important către stabilirea unei organizații mondiale. Scopul nostru aici a fost să schimbăm păreri și să ne limpezim vederile asupra organizației mondiale a viitorului și asupra relațiilor între propriul nostru sistem inter-american și această organizație, pregătindu-ne astfel mai pe deplin pentru lucrul pe care îl vom întreprinde la San Francisco.

Îmi acord acum deosebită plăcere de a vă citi textul invitației la conferință, care cuprinde prevederile propuse pentru votare în Consiliul de Securitate.

Aici, dl. Stettinius, prezintă textul invitației.

PROPUNERILE D-NULUI ROOSEVELT

Prevederile propuse pentru votare în Consiliul de Securitate sunt acele care au fost prezentate de către președintele Statelor Unite la conferința din Crimeea. Ele au fost acceptate de Marea Britanie și de Uniunea Sovietică și în urmă aprobate de China.

Aș dori de data aceasta să vă fac un scurt comentariu asupra însemnătății propunerii asupra procedurii de vot.

Această procedură înseamnă că, ori de câte ori un membru al consiliului – chiar un membru permanent – ia parte într-o controversă, acel membru nu poate vota în nicio decizie a consiliului implicând rezolvarea pașnică a acelei controverse.

Prin urmare, consiliul are puțința de a examina controverse în amănunt și restul membrilor își pot da părerea față de toate părțile controverse cu privire la metodele și procedurile de a o rezolva. Ei pot înainta Curții Internaționale aspectele juridice ale controversei pentru a-și da avizul. Pot, dacă doresc, înainta controverse Adunării Generale, pentru aviz pot lua orice măsură în afară de măsuri de forță, pentru a obține rezolvarea acelei controverse fără votul membrului din Consiliul de Securitate amestecat în controversă.

Aceasta înseamnă că toți membrii Consiliului de Securitate atunci când iau parte în vreo controversă vor fi pe picior de egalitate în fața acestui consiliu. Înseamnă că niciunei națiuni din lume nu i se va refuza dreptul de a avea o dreaptă anchetă a cazului său în Consiliul de Securitate și că drepturile egale democratice ale tuturor națiunilor vor fi respectate.

Dacă controversa nu se poate rezolva prin astfel de mijloace, o chestiune primordială în fața consiliului este, dacă trebuie întrebuințată forța. În acest caz, votul membrilor permanenți ai consiliului va trebui să fie unanim. Există națiuni care posedă forță industrială și militară destul de mare pentru a putea împiedica agresiunea. Totuși, hotărârea consiliului poate fi luată în acest caz numai cu o majoritate de 7 membri, ceea ce înseamnă că membrii permanenți nu pot să decidă singuri, dacă e cazul să se intervină. Aceasta înseamnă că membrii nepermanenți pot opri intervenția.

Sunt bucuros să vă spun că voi înmâna fiecăruia dintre dvs. un memoriu asupra procedurii de vot, pe care sunt sigur că-l veți studia.

Invitația de la conferința de la San Francisco pune în vedere că «Propunerile de la DumbartonOaks să fie considerate temelie pentru Charta organizației mondiale».

Aceasta este dorința Statelor Unite și este, sunt sigur, și dorința celorlalte state gazde, ca toate sugestiile făcute de celelalte state participante la această conferință să fie luate în considerație. Știu că [sic!] contribuțiile celorlalți oameni de stat ale republicilor americane vor fi foarte folositoare în elaborarea chartei.

Responsabilitatea pentru stabilirea și menținerea unei ordini pacifice mondiale cade asupra tuturor națiunilor unite. Ei sunt datori de a scrie o chartă pentru organizația internațională bazată pe realitățile lumii așa cum sunt și care să exprime idealurile libere și democratice pentru care Națiunile Unite au luptat, care să reprezinte dorința popoarelor lumii pentru o pace de lungă și de a o menține.

Avem posibilitatea și dorința cu ajutorul lui Dumnezeu, care ne va da putere ca să o susținem, credința mea este că împreună vom construi o lume bazată pe libertate și siguranță, în care în sfârșit va domni pacea”²³.

²³A.M.R., Fond Structuri militare române care au lucrat pentru aplicarea Convenției de Armistițiuși a Tratatului de Pace, dosar nr. crt. 228, ff. 239-242.

**CONSIDERATIONS REGARDING THE CONFERENCES
PRECEDING THE END OF WORLD WAR II (1943-1945)
-abstract-**

Key words: military operations, international peace, security, conferences, World War II

During the military operations, the three powers, the U.S.S.R., Great Britain and the U.S.A., met in several locations to discuss the strategy to be followed to defeat Germany, Italy and Japan and the measures to be taken after victory to maintain international peace and security. The specialists from the Romanian Military Delegation analyzed part of the conferences preceding the end of World War II that we can mention: Casablanca (January 14-26, 1943), Quebec (August 1943 and September 11-16, 1944), Moscow (October 19-30, 1943), Tehran (November 28-December 1, 1943), Chicago (November 1-December 7, 1944) and San Francisco (April 25-June 26, 1945).